SUOMEN
PERIMISTOIMISTOJEN
LIITTO

Perintälain muutos
HE 241/2021

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Digitalisaatio

- Hallituksen esittämä lakiuudistus pyrkii tuomaan alalle digitalisaatiokehitystä, mutta sisältää elementtejä, jotka estävät käytännön toteutuksen ja poikkeavat muun sähköisen laskutuksen käytännöistä.
- Perinnän maksuvaatimukset voisi lakiesityksen mukaan jatkossa lähettää myös sähköisesti, mutta kuluttaja-asiakkaan antama suostumus sähköisen kanavan käyttämiseen olisi voimassa kerrallaan vain 12kk.
- Lain tulisi mahdollistaa trattojen lähettäminen sähköisesti ilman oikeussuojaongelmia

Kuluttajan tulisi saada yleisesti käytetyt sähköiset toimitustavat käyttöönsä maksuvaatimusten osalta samalla tavalla kuin muidenkin lähettäjien osalta, ilman erillistä voimassaoloaikaa ja muita velvoitteita.

Tratta tulisi voida lähettää sähköisesti selvän oikeussäännöksen perusteella kuten muutkin lähetykset.

Perintäkulut

- Tällä hetkellä voimassa olevassa väliaikaisessa perintälaissa yritysperinnän kulut on koronatilanteen vuoksi säädetty alhaisemmiksi kuin tuomioistuinten ja valvovan viranomaisen ratkaisukäytännössä katsoma kohtuullinen taso.
- Nyt kuluja esitetään osittain jopa alennettavaksi tästä väliaikaisen lain tasosta.
- Esitys ei ota huomioon alan lisääntyneitä velvoitteita ja nykyistä kustannustasoa.

Ehdotukset perintäkulujen määristä ovat liian alhaiset eivätkä perustu tosiasiallisesti aiheutuvaan työmäärään ja kustannuksiin.

Suoraan ulosottokelpoiset yrityssaatavat

- Kuluttajasaatavien kohdalla myös kulut ovat suoraan ulosottokelpoiset jos varsinainen saatava on suoraan ulosottokelpoinen.
- Lakiesitykseen on kirjattu varsin vaikeaselkoinen säännösehdotus, jonka mukaan yrityssaatavien kohdalla vain osa kuluista olisi suoraan ulosottokelpoista. Loppuosaa velkoja joutuu hakemaan käräjäoikeusteitse, joka lisää käräjäoikeuksien kuormitusta ja velalliselle oikeudenkäyntikuluja sekä erillisen maksuhäiriömerkinnän.

Suoraan ulosottokelpoisten yrityssaatavien perintäkulut tulisi voida vaatia kokonaisuudessaan ulosotosta kuten kuluttajasaatavatkin.

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Perintäkulut 10 e §

- Yrityssaatavan perintäkulujen määriä huojennettiin väliaikaisessa laissa 1.1.2021 lähtien koronan vuoksi siten, että kulut alittavat aluehallintoviraston ratkaisukäytännössä ja oikeusministeriön velkomustuomioita koskevassa selvityksessä kohtuulliseksi katsotut perintäkulujen määrät (HE 191/2020 s. 14).

- Nyt kuluja ehdotetaan alennettavaksi joltain osin jopa alle väliaikaisessa laissa huojennettujen kulujen määrän.

- Ehdotuksessa ei ole otettu huomioon perintäalan lisääntyneitä velvoitteita eikä nykyistä kustannustasoa.

- Toimeksiantaja ei välttämättä voi enää periä perinnästä aiheutuvia kuluja kokonaisuudessaan velalliselta vaan osa voi jäädä aiheuttamisperiaatteen vastaisesti toimeksiantajan tappioksi.

- **Katsomme, että ehdotukset perintäkulujen määristä ovat liian alhaiset eivätkä perustu tosiasiallisesti aiheutuvaan työmäärään ja kustannuksiin.**

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Perintäkulut 10 e §

- Maksuvaatimuskulut ovat ehdotuksen mukaan saatavan pääomasta riippuen enintään 50, 70, 90 tai 110 euroa. Toisesta ja sitä seuraavista maksuvaatimuksista voi vaatia enintään puolet ensimmäisen maksuvaatimuksen säädetyistä enimmäismääristä. Kulullisia maksuvaatimuksia saa pääsääntöisesti lähettää enintään kaksi.

- **Katsomme, että jos saatavan pääoma on enintään 500 euroa, tulee enimmäiskulun olla 50 euron sijasta vähintäänkin 80 euroa**, jotta sitä voidaan pitää velkojan kannalta kohtuullisena. Velkoja voi esim. vaatia 40 euron vakiokorvausta jo pelkästään maksuviivästyksen vuoksi ilman mitään toimenpiteitä. Ammattimaisesti perintätoimintaa harjoittavan tulisi saada asianmukainen korvaus tehdystä työstä.

- **Katsomme, että jos saatavan pääoma on yli 500 euroa, tulee enimmäiskulun olla 70 euron sijasta vähintäänkin nykyisen aluehallintoviraston ratkaisukäytännön mukainen eli 110 euroa**, jotta se ei ole velkojan kannalta kohtuuton.

- **Katsomme, että tratan perintäkulun tulisi olla kaikissa kategorioissa 150 euroa** ottaen huomioon siitä aiheutuva työmäärä, huolellisuusvelvoite ja siitä johtuva korvausvastuu.

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Suoraan ulosottokelpoiset yrityssaatavat 10 e §

- Ehdotuksen mukaan suoraan ulosottokelpoisille saataville olisi käytössä vain alin kategoria ja saatavan pääomasta riippumatta perintäkulua voisi vaatia perintätoimista vain 50 euroa ensimmäisessä maksuvaatimuksessa ja toisen maksuvaatimuksen osalta 25 euroa.

- Suoraan ulosottokelpoisten saatavien osalta tulee noudattaa samaa huolellisuutta ja tehdä samat toimenpiteet kuin yksityisoikeudellistenkin saatavien osalta.

- Vaikka maksut ovat suoraan ulosottokelpoisia, niiden toimittaminen suoraan ulosottoon ei ole perintätoimenpiteenä velallismyönteistä eikä yhtä tehokasta ja joustavaa. Ulosoton taulukkomaksu on nykyisin korkeimmillaan 210 euroa. Sen lisäksi velkojan tulee suorittaa ulosotolle 1,45 % tilitysmaksua ja käsittelymaksua. Vapaaehtoisen perinnän perintätoimet ovat yleisesti ottaen ulosottoperintää työläämpiä, joten ehdotetut perintäkulujen enimmäismäärät eivät ole mitenkään perusteltavissa.

- **Katsomme, että suoraan ulosottokelpoisia yrityssaatavien perintäkuluille ei tule säätää omaa 50 euron kulukategoriaa vaan niitä tulisi käsitellä samoin kuin yksityisoikeudellisia saatavia neljän kategorian mukaisesti kuten väliaikaisessakin laissa.**

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Suoraan ulosottokelpoiset yrityssaatavat 10 j §

- Jos perittävänä on suoraan ulosottokelpoinen kuluttajasaatava, myös saatavan perinnästä velkojalle aiheutuvat kulut ovat nykyisen lain mukaan suoraan ulosottokelpoisia.

- Hyvin sekavan säännösehdotuksen mukaan vain osa suoraan ulosottokelpoisen yrityssaatavan perintäkuluista olisi suoraan ulosottokelpoisia.

- Loppuosa perintäkuluista tulisi vaatia käräjäoikeudesta. Tämä aiheuttaa velalliselle oikeudenkäyntimaksun ja oikeudenkäyntikuluja sekä tuomiosta tulisi erillinen maksuhäiriömerkintä.

- **Katsomme, että suoraan ulosottokelpoisten yrityssaatavien perintäkulut tulisi voida vaatia kokonaisuudessaan ulosotosta kuten kuluttajasaatavatkin.**

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Kuluttajasaatavan maksuvaatimus 5 §
Sähköinen toimitustapa

- Hallituksen esityksen mukaan **kuluttajasaatavissa** maksuvaatimuksen saisi lähettää kirjepostin lisäksi sähköisesti (muu pysyvä tapa) lisäedellytyksillä.

- Sähköisiä toimitustapoja kuluttajille ovat yleisimmin e-laskutus (verkkopankit) ja sähköinen postilaatikko (OmaPosti, Kivra). Kuluttaja ei koskaan saa näitä toimitustapoja automaattisesti käyttöön vaan käyttöönotto edellyttää aina suostumusta.

- Ehdotus on nyt tehty kuluttajalle maksuvaatimusten lähettämisten osalta liian hankalaksi. Ehdotus tarkoittaa, että kuluttajan tulee antaa erillinen suostumus perintäyhtiölle, jotta tämä voi toimittaa maksuvaatimukset kuluttajan haluamaan palveluun. Lisäksi suostumus on voimassa enintään 12 kuukautta. Suostumuksesta on ilmettävä, mikä toimitustapa on kyseessä, minkä perintäyhtiön lähetyksistä on kyse, mitä saatavia suostumus koskee (voi koskea kaikki tulevia), suostumuksen antopäivä ja voimassaoloaika.

- **Katsomme, että kuluttajan tulisi saada yleisesti käytetyt sähköiset toimitustavat käyttöönsä maksuvaatimusten osalta samalla tavalla kuin muidenkin lähettäjien osalta ilman erillistä voimassaoloaikaa ja muita velvoitteita.**

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Kuluttajasaatavan maksuvaatimus 5 §
Sähköinen toimitustapa

- Sähköiset toimitustavat ovat käytännössä kirjepostin modernimpi muoto. Kuluttaja saa postinsa reaaliajassa ilman kirjepostin jakeluajan tai päivien tuomaa viivästystä. Lisäksi ne mahdollistavat kirjeiden turvallisen arkistoinnin sekä eräpäiviin liittyvät muistutukset.
- Saajakohtainen 12 kuukauden määräaikainen hyväksyntä sähköisten toimitustapojen käyttöön todennäköisesti säilyttää nykytilanteen, sillä kuluttajat eivät tule antamaan vaadittavaa hyväksyntää jokaisen saajan kanssa erikseen. Siten kuluttaja, joka haluaisi maksuvaatimukset sähköisesti jää joustamattoman lainsäädännön seurauksena epäsuotuisaan asemaan eikä todennäköisesti ymmärrä tai halua tehdä erillistä saajakohtaista määräaikaista hyväksyntää.
- Esitetty lainsäädäntö on edellä mainittujen ongelmien lisäksi toteutukseltaan erittäin raskas. Lisäksi säännös on niin monimutkainen, että kuluttajan on vaikea perehtyä ja ymmärtää sitä. Samoin kuluttajan on vaikea ymmärtää sitä, että toimitus katkeaa vuosittain ilman hänen lisäsuostumustaan. On myös epätodennäköistä, että kuluttaja näkisi niin paljon vaivaa, että opettelisi toimitustavasta erillisen poikkeavan suostumusmekanismin.
- Säännös estää kuluttajaa käyttämästä vaivatta digitaalisia oikeuksiaan. Sen vuoksi se myös estää järkevästi siirtymisen kirjepostista ympäristöystävällisempiin toimitustapoihin.
- Kuluttajan suostumusta arvioidaan nykyisin tietosuoja-asetuksen mukaisen suostumuksen kautta. Tämä suostumus ei kuitenkaan tunnista määräaikaista suostumusta vaan suostumuksen tulisi perustua oikeuteen peruuttaa suostumus.

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Tratan sähköinen toimitustapa 7 §

-Ehdotuksen mukaan trattaa ei voisi lähettää vakiintuneen tavan perusteella vaan sen lähettäminen vaatii erillisen suostumuksen. Oikeusministeriön mukaan riittävää suostumuksen osalta olisi, että velallisyritys hyväksyisi Tieken sivuilla olevat ehdot. Tämä tulisi näkyä myös säännöksen perusteluista.

-Jos ehdot saadaan Tieken sivustolle, on vielä epäselvää minkälaiset ne täytyy olla ja tämä voi jäädä tulkinnanvaraiseksi. Tämä on erityisen ongelmallista, koska kyse on tratasta, jolla on merkittäviä oikeusvaikutuksia. Tämä voi olla este trattojen lähettämiselle sähköisesti ottaen huomioon perintätoimistojen vahingonkorvausvelvoitteet välillisine vahinkoineen, jos trattamerkinnän katsotaan syntyneen virheellisesti (esim. jos trattaa ei ole toimitettu lain edellyttämällä tavalla).

-Kirjepostin vastaanottaminen on monille velallisyrityksille nykyisin hankalaa tai yritykset eivät välttämättä enää lainkaan edes ota vastaan paperipostia. Verkkomaksulaki edellyttää pitkälti laskujen toimittamista sähköisesti ja yritysten on vaikea ymmärtää, ettei tämä laki koske trattoja. Tratta tulisi voida lähettää sähköisesti selvän oikeussäännöksen perusteella kuten muutkin lähetykset.

SUOMEN PERIMISTOIMISTOJEN LIITTO

Sääntely jää aukolliseksi ja tulkinnanvaraiseksi

-TaVL 24/2020: Perintätoimintaan ja maksuhäiriötilanteisiin kohdistuvat pysyvät sääntelyratkaisut tulee tehdä normaalin perinpohjaisen lainvalmisteluprosessin kautta kattavine vaikutusarvioineen ja kuulemismenettelyineen.

-Katsomme, että tiedossa olevia sääntelyn aukollisuuksia ja tulkinnanvaraisuuksia ei ole otettu valmistelussa riittävästi huomioon.

-Liian lavea valvontaviranomaisen tulkinta ei ole oikeusvaltioperiaatteen, hallinnon lakisidonnaisuuden periaatteen taikka hallinnon lainalaisuuden periaatteen mukaista. Nykyisellään valvontatoiminta ei ole riittävässä määrin sidottua harkintaa ja laillisuusargumentaation aukkoja täytetään liiaksikin vapaalla – puhtaasti viranomaisen tarkoituksenmukaiseksi katsomalla harkinnalla.

-Perintätoimistot ovat saaneet juridisesti tulkinnanvaraisista asioista aluehallintovirastolta varoituksia, joista osa on kumoutunut hallinto-oikeudessa.